

чение то: топлилото то е отредено да топли стаата, а прозорець тѣ да влиза прѣзъ него видѣлина въ нея; ножъ тѣ е отреденъ да се рѣже хлѣбъ съ него и т. н. Кажи ми сега, съ какви бѣлѣзи може да се различаватъ прѣдмѣти ти *).

РАСЪЖДАНИЕ.

Татко. Да намира човѣкъ сходството и разлика та между прѣдмѣти ти и да имъ намира нѣкои бѣлѣзи, ште рече да *съди*, да *расъжда*; а способностъ та да расъжда нѣкой нарича се *расъждане*. Ако река, че конь тѣ нѣма рокове, и кравата нѣма грива; че лвъ тѣ има криви и остри ногтѣ, и лисица та рунтава опашка; ште рече, намирамъ на прѣдмѣти ти кои-да-са бѣлѣзи, или расъждамъ. Расъждане то, както видишь, може да бѣде *отрицателно* и *положително*. Положително се нарича онова расъждане, съ което намирамъ въ прѣдмѣтъ тѣ нѣкой бѣлѣгъ; а отрицателно е онова, съ което подтвърдявамъ, че нѣма нѣкой бѣлѣгъ въ прѣдмѣтъ тѣ. Въ всичко, што говоримъ и мислимъ, има безъ друго расъждане. Всяка мисль въ главата ни и всяко изречение, ако има въ него нѣкоя мисль, безъ друго има въ себе *расъждане*. — *Синъ*. Възможно ли е? Нѣ ако кажа нѣшто каквото ми дойде на уста та? — *Татко*. Кажи, каквото штешь. — *Синъ*. Какво нѣшто да кажа (*като се замислилъ*). Днесъ е студено — *Татко*. Тукъ има расъждане: на днешний день ти намирашь бѣлѣгъ, студъ тѣ. — *Синъ*. Азъ искамъ да съмъ голѣмъ. — *Татко*. Пакъ расъждане: ти си намирашь бѣлѣгъ, искашь да си голѣмъ. Намисли опште нѣшто? — *Синъ*. Нѣ, не мога ништо да намисля: въ всичко, што ми дохожда на умъ, има расъждане, има прѣдмѣтъ и има бѣлѣгъ, който му намирамъ. Колко е чудно това нѣшто! никога не съмъ мислилъ напрѣдъ за това нѣшто.

ТѢЛО.

Синъ. Днесъ четохъ въ книга та, че мѣсечина та е *тѣло*; азъ това не разбирамъ: човѣкъ има тѣло, а какво тѣло има мѣсечина та? — *Татко*. Книга та казова право; тѣло се нарича всякаой прѣдмѣтъ, който захвашта едно какво-да-е мѣсто, и

*) Слѣдова упражненіе въ показване то бѣлѣзи ти на много прѣдмѣти и въ опредѣление на всякаой бѣлѣгъ.